
FFORWM CYLLIDEB YSGOLION DYDD LLUN, 2 MAWRTH 2020

Yn bresennol: Godfrey Northam (Llywodraethwr Ysgol Dyffryn Ogwen) (Cadeirydd).

Aelod Cabinet: Y Cyngorydd Ioan Thomas (Cyllid).

Penaethiaid Ysgolion:

Uwchradd: Dylan Minnice (Ysgol Botwnnog) a Dewi Lake (Ysgol y Moelwyn).

Cynradd: Iona Jones (Ysgol Edmwnd Prys / Bro Cynfal), Menna Wynne Pugh (Ysgol Penybryn) a Llion Williams (Ysgol y Garnedd).

Undebau Athrawon: David Healey (Ysgol Friars) (yn dirprwyo ar ran Neil Foden).

Llywodraethwyr: Gwilym Jones (Ysgol Borth y Gest).

Swyddogion: Owen Owens (Uwch Reolwr Ysgolion), Kathy Bell (Uwch Gyfrifydd Datblygu), Gwern ap Rhisiart (Swyddog Addysg Ardal Dwyfor / Meirion), Huw Ynyr (Pennaeth Cynorthwyol Technoleg Gwybodaeth), Gwyn Owen (Uwch Gyfrifydd) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Nododd y Cadeirydd mai hwn fyddai wedi bod y cyfarfod diwethaf o'r Fforwm i Hefin Owen (Cyfrifydd Grŵp Datblygu) ei fynychu, ond yn anffodus na allai fod yn bresennol oherwydd salwch. Gan hynny, awgrymodd y dylid anfon cerdyn ato i ddiolch iddo am ei wasanaeth dros y blynyddoedd, ac i ddymuno'n dda iddo i'r dyfodol.

Nododd y Cadeirydd y dylid ysgrifennu at y bobl oedd yn absennol o'r cyfarfod hwn i ofyn beth oedd y rheswm dros eu habsenoldeb, ac i ofyn iddynt gadarnhau eu dymuniad i barhau'n aelodau o'r Fforwm ai peidio. Dylid cysylltu hefyd â'r cyrff hynny y disgwyliad enwebiad ganddynt ar y Fforwm, gan gymryd y cyfle hwn hefyd i atgoffa pawb o'r drefn ddirprwyo. Awgrymwyd yn ogystal y dylid cychwyn cadw cofnod o bresenoldeb yng nghyfarfodydd y Fforwm o ddiwedd yr haf ymlaen.

1. YMDDIHEURIADAU

Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Arwyn Williams (Ysgol Tryfan), Alan Wyn Jones (Ysgol Nefyn), Richard Derwyn Jones (Ysgol Garndolbenmaen), Eleri Morgan Davies (Ysgol y Gorlan), Neil Foden (Ysgol Friars), Anest Gray Frazer (Esgobaeth), Gwenan Davies Jones (Cadeirydd Ffederasiwn Penaethiaid Cynradd), Ellen Williams (Cadeirydd Ffederasiwn Penaethiaid Uwchradd), Hefin Owen (Cyfrifydd Grŵp Datblygu) a Ffion Edwards Ellis (Pennaeth Cynorthwyol Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad).

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Fforwm a gynhaliwyd ar 23 Ionawr, 2020 fel rhai cywir.

5. MATERION YN CODI O'R COFNODION

Eitem 5 – Balansau Ysgolion 31/3/2020 dros £50,000 (Cynradd) neu £100,000 (Uwchradd)

Mewn ymateb i ymholiad, nodwyd na chafwyd cadarnhad hyd yma o'r sefyllfa gyfreithiol o ran statws ysgol ddilynol. Holwyd ymhellach a fyddai'n bosib' rhoi'r cynradd a'r uwchradd gyda'i gilydd am y tro. Nodwyd nad oedd modd gwneud hynny gan ei fod yn fater cyfreithiol yn hytrach nag yn ddewis i awdurdod.

Nodwyd bod holl aelodau'r Fforwm wedi derbyn copi o'r datganiad ystadegol cyntaf ynglŷn â chronfeydd ariannol wrth gefn ysgolion ar 31 Mawrth, 2019. Tynnwyd sylw at rai o'r prif bwyntiau, sef:-

- Bod cyfanswm lefel y cronfeydd wrth gefn yn ysgolion Cymru yn £46m ar 31 Mawrth 2019, oedd yn gyfwerth â £102 y disgybl.
- Mai Abertawe oedd â'r lefel uchaf o gronfeydd wrth gefn fesul disgybl, sef £251, a Sir Fynwy yr isaf, gyda diffyg o £22 y disgybl.
- Bod gan 151 o ysgolion cynradd, 77 o ysgolion uwchradd, 8 o ysgolion arbennig, 1 ysgol feithrin a 10 ysgol ganol yng Nghymru gronfeydd wrth gefn negyddol a oedd yn gyfwerth â £29m. Roedd gan y 1,287 o ysgolion eraill gronfeydd wrth gefn mwy na 10% o gyfanswm y gwariant a glustnodwyd ar eu cyfer.

Nodwyd ymhellach bod Gwynedd yn eithaf agos i'r uchaf o ran lefel y cronfeydd wrth gefn fesul disgybl.

Mewn ymateb i ymholiad, nodwyd mai pryder mwyaf y swyddogion fyddai bod ysgolion yn mynd i ddiffyg, gan ei bod yn anodd iawn dod allan o'r sefyllfa honno.

Eitem 7 – Grantiau Ysgolion 2020/21

Mewn ymateb i ymholiad, nodwyd na chafwyd gwybodaeth hyd yma gan GwE ynglŷn â'r defnydd o'r Grant Datblygiad Proffesiynol.

Eitem 8 – Setliad Drafft – Strategaeth Ariannol Cyngor Gwynedd

Mewn ymateb i ymholiad, nodwyd bod elfen o'r bid cludiant wedi ei ariannu a chadarnhawyd nad oedd hyn yn effeithio ar gyllid ysgolion beth bynnag.

Nodwyd y deallid bod Cabinet Cyngor Gwynedd wedi penderfynu peidio cynaeafu'r cynllun arbedion cyffredinol ar gyfer ysgolion eleni, a phwysleisiwyd, petai yna fwriad i newid hynny i'r dyfodol, y dylai'r Fforwm fod yn rhan o'r drafodaeth honno.

Mewn ymateb, nodwyd bod y sefyllfa'n dibynnu ar setliad Llywodraeth Cymru i gynghorau. Cafwyd setliad gwell na'r disgwyl eleni, ond ni allai neb roi addewid i'r dyfodol a byddai ffactorau megis Brexit, y llifogydd diweddar a Coronavirws yn amlwg yn rhan o'r drafodaeth yn y dyfodol. Cytunwyd y dylai'r Fforwm fod yn rhan o'r drafodaeth petai'r sefyllfa'n newid yn y dyfodol.

6. DYRANIAD INTEGREIDDIO

Cyflwynwyd er gwybodaeth – adroddiad y Cyfrifydd Grŵp Datblygu yn rhoi dadansoddiad o'r Dyraniad Integreiddio ers sefydlu'r gyfundrefn ariannu gyfredol yn 2015/16.

Nododd Swyddog Addysg Ardal Dwyfor / Meirion fod y Pennaeth Cynorthwyol Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad wedi gofyn iddo adrodd ar rai pwyntiau yn sgil yr eitem hon. Eglurodd:-

- Y comisiynwyd arolwg allanol ynglŷn â'r defnydd o'r cyllid integreiddio fel rhan o Gwedd 2 o'r adolygiad strategol ym maes Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad (ADY a Ch).
- Mai'r bwriad ar y pryd oedd sefydlu is-grŵp fyddai'n edrych ar y dulliau gwahanol o ddatganoli'r cyllid integreiddio, ond ar draws hynny daeth cais gan y Bwrdd Rheoli i wneud adolygiad llawn o'r gwasanaeth ADY a Ch ar draws Gwynedd a Môn.
- Bod y gwaith hwnnw wedi mynd rhagddo yn ystod yr wythnosau diwethaf. Adroddwyd yn ôl ar hynny eisoes a byddai hynny'n cael ei rannu gyda'r Byrddau Strategol.
- Bod y Pennaeth Cynorthwyol Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad yn dymuno pwysleisio bod yna fwrriad a dymuniad i drafod opsiynau gwahanol o ran datganoli, a byddai'r is-grŵp yn edrych ar hynny yn ystod yr wythnosau nesaf.

PENDERFYNWYD bod yr is-grŵp fydd yn edrych ar y dulliau gwahanol o ddatganoli'n bwydo nôl i'r Fforwm nesaf. Cytunwyd hefyd i rannu crynodeb o'r adolygiad annibynnol o'r Gwasanaeth ADY a Ch ar draws Gwynedd a Môn i'r grwpiau ymgynghorol cynradd ac uwchradd.

7. STRATEGAETH DDIGIDOL YSGOLION

Nodwyd bod holl aelodau'r Fforwm wedi derbyn copi o adroddiad a baratowyd gan y Pennaeth Cynorthwyol Technoleg Gwybodaeth ar y cyd â Swyddog Addysg Ardal Dwyfor / Meirion ar y Cynllun Grant Seilwaith Mewn Ysgolion - Hwb. Eglurwyd na lwyddwyd i gynnwys yr adroddiad ar raglen y Fforwm oherwydd na dderbyniwyd y ffigurau terfynol gan Lywodraeth Cymru tan yr unfed awr ar ddeg.

Manylwyd ar gynnwys yr adroddiad. Nodwyd:-

- Yng Ngorffennaf 2019, y cyhoeddodd y Gweinidog Addysg raglen ariannu i helpu i drawsnewid Technoleg Addysg Mewn Ysgolion yng Nghymru.
- Y byddai'r fenter £50m yn defnyddio 'catalog TGCh Cymru Gyfan' newydd fel cyfrwng i helpu awdurdodau lleol i brynu'r cyfarpar addas angenrheidiol ar ran eu hysgolion.
- Yn unol ag amodau'r cynllun, awdurdodau lleol fyddai'n gwasanaethu fel y partner cyflenwi strategol ar gyfer y rhaglen a byddai'n rhaid defnyddio'r cyllid yn briodol er mwyn sicrhau bod pob ysgol yn cael ei huwchraddio yn unol â'r safon cenedlaethol.
- Bod Gwynedd wedi ymrwmo i fod yn gyswllt ar gyfer ysgolion y sir ac wedi cytuno i egwyddorion craidd safoni, cysondeb ac, yn bwysicaf oll, cynaliadwyedd.
- Bod y grant yn galluogi adnewyddu rhwydwaith ysgolion Gwynedd er mwyn cyrraedd y safon genedlaethol, gan uwchraddio pwyntiau rhwydwaith diwifr a chabinetau rhwydwaith a gosod ceblau newydd lle bo angen.
- Bod y caledwedd ar gyfer uwchraddio'r rhwydwaith wedi ei archebu, a byddai'r gwaith mewnosod yn digwydd dros y ddau dymor nesaf.
- Gan fod y Cyngor wedi ymrwmo i gynaliadwyedd yr offer yma, ni fyddai yna oblygiadau cost ar yr ysgolion pan fyddai'r offer a osodid drwy'r grant yn cyrraedd diwedd ei oes.
- Y buddsoddwyd yn agos i £1.4m o'r grant eleni ar galedwedd i uwchraddio'r rhwydwaith.

- Bod asesiad o niferoedd a chyflwr y dyfeisiadau presennol ar draws ysgolion Gwynedd yn dangos bod ystod eang o ddyfeisiadau ar gael yn yr ysgolion, ond bod llawer ohonynt wedi dyddio.
- Bod Strategaeth Addysg Ddigidol yr Adran Addysg wedi gosod uchelgais o ran cyfradd dyfais i blentyn o 1:4 yn y cyfnod sylfaen ac 1:1 yng nghyfnodau allweddol 2, 3 a 4, ynghyd â dyfais i bob athro/athrawes ac i nifer o'r staff cynhaliol.
- Byddai peidio cynnal cyfradd 1:1 yn y sector uwchradd yn golygu cadw elfennau o'r hen system ac yn golygu cynnydd sylweddol mewn costau cynnal a chadw'r offer.
- Amcangyfrifid bod angen 13,676 o ddyfeisiadau ar gost o £2,908,205.02. Byddai'r grant yn ein galluogi i brynu'r dyfeisiadau hyn.
- Yn seiliedig ar gylch adnewyddu o 5 mlynedd byddai'n rhaid canfod 20% o gost y dyfeisiadau hyn bob blwyddyn am y 5 mlynedd nesaf. Ar ddiwedd y 5 mlynedd, byddai set newydd o ddyfeisiadau yn cael eu cyflwyno. Byddai'r costau fel a nodir yn y tablau isod:-

	Nifer Disgyblion	Nifer cyfrifiaduron (ar sail ratio)	Cost (ar sail ratio)	Cyfraniad Adnewyddu	Cost y Disgybl
CS	3,530	883	£293,431.25	£58,686.00	£16.62
CA2	5,150	5,150	£916,242.16	£183,248.43	£35.58
CA3 a 4	6,455	6,455	£1,017,759.85	£203,551.97	£31.53
Cyfanswm	15,135	12,488	£2,227,433.26	£445,486.65	£29.43

Athrawon

	Nifer Athrawon	Nifer cyfrifiaduron (ar sail ratio)	Cost (ar sail ratio)	Cyfraniad Adnewyddu	Cost yr Athro
Pob ysgol*	1,188	1,188	£462,452.76	£92,490.55	£6.11

*£218,319 ei angen ar gyfer Gorsaf Ddocio, Monitor, Bysellfwrdd a Llygoden – ni chynhwyswyd y rhain yn y costau adnewyddu gan y dylent oresgyn y cyfnod adnewyddu.

- Byddai cost cynaliadwyedd y cynllun felly'n £537,976 ar gyfer y ddau sector gyda £280,939 o'r cynradd a £257,038 o'r uwchradd.
- Ar gyfer ysgolion cynradd byddai disgwyl i ysgol sydd â 100 o blant gyfrannu tua £3,250, ysgol sydd â 200 o blant £5,900, ac ysgol â 300 o blant £9,500.
- Byddai amcan gost cynaliadwyedd y cynllun ar gyfer yr uwchradd fel a nodir yn y tabl isod:-

Ysgol	
Ardudwy	£12,723.13
Botwnnog	£17,022.62
Bro Idris (Ysgol 3-16)	£11,612.64
Brynrefail	£24,428.27
Dyffryn Nantlle	£14,186.52
Dyffryn Ogwen	£16,213.59
Eifionydd	£15,052.72
Friars	£44,842.83
Glan y Môr	£19,266.51
Syr Hugh Owen	£28,662.73
Tryfan	£13,058.23
Tywyn	£13,418.84
Godre'r Berwyn (Ysgol 3-19)	£13,234.61
Y Moelwyn	£13,314.43

- Na ragwelid y byddai yna unrhyw ofyn ar ysgolion i gyfrannu tuag at gynaliadwyedd y cynllun yn y flwyddyn gyllidol nesaf.

- Bod hyd at £800,000 ar gael ar gyfer dyfeisiadau eleni, ac na ellid gwario'r grant heb ymrwymiad i gynaliadwyedd y buddsoddiad hwn.
- Fel arwydd o ymroddiad y Cyngor i'r Strategaeth Addysg Ddigidol, a'r ymrwymiad i sgiliau digidol y dysgwyr, bod yr Adran Addysg yn dymuno buddsoddi yng nghynaliadwyedd y cynllun hwn. Byddai unrhyw fuddsoddiad gan yr Adran yn lleihau cost cynaliadwyedd yr ysgolion.

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad, nodwyd:-

- Er na dderbyniwyd y ffigurau terfynol ynglŷn â'r grant tan yr unfed awr ar ddeg, bod rhaid rhoi archeb i mewn erbyn hanner dydd ar y 4ydd o Fawrth am werth £798,000 o offer.
- Y cynhaliwyd nifer o drafodaethau gyda'r Pennaeth Addysg ynglŷn â sut y gallai'r Adran gefnogi'r buddsoddiad yng nghynaliadwyedd y ddarpariaeth. Bwriedid edrych ar bob cyllideb o fewn yr Adran gan hefyd gynnal trafodaethau gyda Chabinet y Cyngor. Cadarnhawyd y byddai'r Adran yn cefnogi'r buddsoddiad, ond ni ellid cadarnhau beth fyddai'r union swm ar hyn o bryd.
- Bod yr Adran am ymrwymo i 20% o'r £800,00 ar unwaith, neu ni fyddai'n bosib' gwario'r grant.

Croesawyd bwriad yr Adran i fuddsoddi yng nghynaliadwyedd y ddarpariaeth.

Pwysleisiwyd bod yr ysgolion angen gwybod pryd y byddai'r offer newydd yn cyrraedd, fel y gallent gynllunio ar gyfer hynny. Mewn ymateb, eglurwyd, yn hytrach na rhedeg dwy system na fyddai, o bosib', yn siarad â'i gilydd, y bwriedid dod ag un system i mewn. Gan hynny roedd yr amseru'n bwysig iawn.

Nodwyd bod yr ysgolion angen gwybodaeth am y penderfyniadau hyn yn ystod yr wythnosau nesaf. Mewn ymateb, eglurwyd ei bod yn anodd i'r Cyngor o safbwynt cynllunio, gan nad oedd yn hysbys eto faint yn union o arian oedd yn y pot ar gyfer y flwyddyn nesaf. Gan hynny roedd yn debygol na fyddai'r offer newydd ar gael tan yn fuan ar ôl y Nadolig, ond byddai'r gwaith o'u paratoi wedi ei wneud cyn hynny a'r cwbl fyddai angen ei wneud fyddai eu dosbarthu i'r ysgolion.

Nodwyd, er mai Cynnal sy'n paratoi adroddiad blynyddol ar ansawdd, mai'r Cyngor sy'n gwneud y penderfyniad bod yr offer yn safonol. Mynegwyd y farn bod hyn yn dir llwyd ac awgrymwyd y byddai'n fuddiol darparu cytundeb lefel gwasanaeth ar gyfer yr ysgolion.

Awgrymwyd y byddai'n syniad darparu rhyw fath o newyddlen bob bythefnos ar gyfer yr ysgolion hynny oedd heb sedd ar y Fforwm. Mewn ymateb, eglurwyd bod dwy newyddlen yn cael eu hanfon i'r ysgolion yn fisol. Awgrymwyd hefyd y gellid gofyn i'r cynrychiolwyr ar y grwpiau strategol / technegol adrodd yn ôl i'r penaethiaid.

8. GWASANAETH ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL A CHYHNHWYSIAD

Nodwyd bod y Swyddog Addysg Ardal Dwyfor / Meirion eisoes wedi rhoi ei gyflwyniad ar hyn dan eitem 6 uchod.

9. GRANTIAU YSGOLION 2020-21 – DIWEDDARIAD

Nodwyd y disgwyliid mwy o wybodaeth cyn gallu rhoi diweddariad ar hyn i'r Fforwm.

10. DYDDIAD CYFARFOD NESAF

Cytunwyd i gynnal cyfarfod nesaf y Fforwm ym Mehefin, ar bnawn Llun os yn bosib', gyda chyfarfod pellach i'w gynnal ar ôl y gwyliau haf.

Gofynnwyd am gynnwys Cynllun Absenoldebau Ysgolion Uwchradd fel eitem ar raglen y cyfarfod nesaf gan fod y ddarpariaeth bresennol yn dod i ben. Awgrymwyd hefyd bod y mater yn cael ei drafod yn y cyfarfod penafthiaid cyn dod i'r Fforwm ym Mehefin.

Dechreuodd y cyfarfod am 2.00 y.h. a daeth i ben am 3.00 y.h.

CADEIRYDD